

The Holy See

PORUKA SVETOG OCA LAVA XIV. ZA 5. SVJETSKI DAN DJEDOVA I BAKA I STARIJIH OSOBA

27. srpnja 2025.

„Blago čovjeku koji nije izgubio nadu“ (usp. Sir 14, 2)

Draga braćo i sestre!

Jubilej koji slavimo pomaže nam otkriti da je nada uvijek, u svakom životnom dobu, izvor radosti. Kad je, k tome, iskovana u vatri dugog života, postaje izvorom punog blaženstva.

Sveto pismo nam stavlja pred oči više primjera muškaraca i žena starije dobi koje Gospodin uključuje u svoje planove spasenja. Sjetimo se Abrahama i Sare kojima je, jer su bili već u poodmakloj dobi, bilo teško povjerovati Božjem obećanju da će dobiti dijete. Nemogućnost da imaju djecu kao da im je uskratila nadu u budućnost.

Ništa drugačija nije ni reakcija Zaharije na rođenja Ivana Krstitelja: „Po čemu ću ja to razaznati? Ta star sam i žena mi poodmakle dobi“ (Lk 1, 18). Kao da godine, neplodnost i onemoćalost gase nade u život i plodnost za sve te muškarce i žene. I pitanje koje Nikodem postavlja Isusu, kada Učitelj govori o „novom rođenju“, također se čini čisto retoričkim: „Kako se čovjek može roditi kad je star? Zar može po drugi put ući u utrobu majke svoje i roditi se?“ (Iv 3, 4). Pa ipak, kad god se odgovor čini samorazumljivim, Gospodin iznenađuje svoje sugovornike zahvatom spasenja.

Starije osobe – znakovi nade

U Bibliji Bog više puta pokazuje svoju providnost obraćajući se osobama poodmakle dobi. To nije slučaj samo s Abrahamom, Sarom, Zaharijom i Elizabetom, već i s Mojsijem, koji je bio pozvan osloboditi svoj narod kada mu je bilo već osamdeset godina (usp. Izl 7, 7). Tim izborima On nas uči da je u njegovim očima starost vrijeme blagoslova i milosti, te da su *starije osobe* za njega *prvi*

svjedoci nade. „Što je to starost?“, pita se u vezi s tim sveti Augustin te dodaje: „Bog ti ovako odgovara: To je doba u kojem te snage trebaju napustiti da se u tebi nastani moja snaga, da možeš reći zajedno s apostolom: 'Jer kad sam slab, onda sam jak!'" (*Super Ps. 70, 11*). Činjenica da je broj starijih osoba danas u porastu postaje za nas je, dakle, znak vremena koji smo pozvani prepoznati, kako bismo ispravno tumačili povijesni trenutak u kojoj živimo.

Život Crkve i svijeta može se razumjeti samo u svjetlu nizanja naraštaja, a prihvaćanje starije osobe pomaže nam shvatiti da povijest ne završava u sadašnjosti niti se iscrpljuje u površnim susretima i fragmentiranim odnosima, već se proteže prema budućnosti. U Knjizi Postanka nalazimo dirljivu zgodu u kojoj Jakov, već u godinama, blagoslivlja svoje unuke, Josipove sinove: njegove ih riječi potiču da s nadom gledaju u budućnost, kao u vrijeme Božjih obećanja (usp. *Post* 48, 8-20). Ako je, dakle, istina da krhkost starijih osoba treba snagu mladih, isto je tako istina da neiskustvo mladih treba svjedočanstvo starijih kako bi se budućnost mudro gradilo. Koliko su nam samo često naši bake i djedovi bili primjer vjere i pobožnosti, građanskih vrlina i društvenog zalaganja, sjećanja i ustrajnosti u kušnjama! Nikada nećemo odgovoriti s dovoljnom zahvalnošću i dosljednošću na tu dragocjenu ostavštinu, koje su nam oni s nadom i ljubavlju prenijeli!

Znakovi nade za starije osobe

Jubilej je, od svojih biblijskih početaka, bio vrijeme oslobođenja: robove se puštalo na slobodu, dugove se opraštalo, a zemlju vraćalo njezinim izvornim vlasnicima. Bilo je to vrijeme obnove društvenog poretka koji je Bog htio, u kojem se dokidalo nejednakosti i ugnjetavanja koji su se nagomilali tijekom dugih godina. Isus obnavlja te događaje oslobođenja kad u sinagogi u Nazaretu naviješta blagovijest siromasima, vraćanje vida slijepima, oslobađanje zarobljenika i puštanje potlačenih na slobodu (usp. *Lk* 4, 16-21).

Gledajući starije osobe iz te perspektive Jubileja i mi smo pozvani zajedno s njima iskusiti oslobođenje, posebno od usamljenosti i napuštenosti. Ova godina je milosni trenutak da se to dogodi: Božja vjernost njegovim obećanjima uči nas da starost nosi sa sobom blagoslov, autentičnu evanđeosku radost koja zahtijeva od nas da srušimo zidove ravnodušnosti iza kojih su starije osobe često zatvorene. Naša društva, posvuda u svijetu, prečesto se navikavaju da njihov tako važan i bogat dio bude marginaliziran i zaboravljen.

U tim okolnostima potrebna je promjena koja će zorno pokazati prihvaćanje odgovornosti cijele Crkve. Svaka župa, udruga i crkvena skupina pozvani su odigrati istaknutu ulogu u „revoluciji“ zahvalnosti i brige, koju će se provoditi čestim posjećivanjem starijih osoba, stvaranjem mreža podrške i molitve za njih i s njima, uspostavljajući odnose koji mogu dati nadu i dostojanstvo onima koji se osjećaju zaboravljenima. Kršćanska nas nada uvijek potiče da se odvažimo na nešto veće, da imamo velike planove i da se ne zadovoljimo stanjem kakvo je. U ovom slučaju to znači raditi na promjeni kojom će se starijim osobama vratiti poštivanje i ljubav.

Zato je papa Franjo htio da se *Svjetski dan baka i djedova i starijih osoba* slavi u prvom redu susretanjem s onima koji su sami. Iz istog razloga je odlučeno da će oni koji ove godine ne mogu hodočastiti u Rim „moći dobiti jubilarni oprost ako izdvoje određeno vrijeme za posjet [...] usamljenim starijim osobama [...] kao da hodočaste Kristu koji je prisutan u njima (usp. Mt 25, 34-36)“ (Apostolska pokorničarna, *Norme o udjeljivanju jubilejskog oprosta*, III). Posjet starijoj osobi prilika je za susret s Isusom, koji nas oslobađa od ravnodušnosti i usamljenosti.

Starije osobe imaju razloga za nadu

U Knjizi Sirahovoj kaže se da su *blaženi oni koji nisu izgubili nadu* (usp. 14, 2), stavljajući do znanja da u našim životima – posebno ako su dugi – može biti mnogo razloga da se prije osvrćemo na ono što je iza nas, nego na ono što je pred nama. Ipak, kako je papa Franjo napisao tijekom svog posljednjeg boravka u bolnici, „naše je tijelo slabo, ali i usprkos tome ništa nas ne može spriječiti da ljubimo, molimo, darujemo sebe, da jedni za druge budemo, u vjeri, svijetli znakovi nade“ (*Angelus*, 16. ožujka 2025.). Imamo slobodu koju nam nikakva teškoća ne može oduzeti: slobodu da volimo i molimo. Svi možemo, uvijek, voljeti i moliti.

Dobro koje želimo nama dragim osobama – suprugu ili supruzi s kojim smo proveli veći dio života, djeci, unucima koji ispunjavaju naše dane radošću – ne blijedi kako nas snage napuštaju. Štoviše, često je upravo njihova ljubav ta koja budi našu snagu, donoseći nam nadu i utjehu.

Ti znakovi vitalnosti ljubavi, koji imaju izvor u samom Bogu, daju nam hrabrost i podsjećaju nas da „ako se naš izvanji čovjek i raspada, nutarnji se iz dana u dan obnavlja“ (2 Kor 4, 16). Stoga, posebno u starosti, sve se usrdnije uzdajmo u Gospodina. Svakodnevno se obnavljajmo susretom s njim u molitvi i na svetoj misi. Prenosimo s ljubavlju vjeru koju smo živjeli tolike godine u obiteljima i svakodnevnim susretima: hvalimo uvijek Gospodina za njegovu dobrohotnost, njegujemo jedinstvo s našim dragima i otvorimo svoja srca onima koji su daleko, a posebno onima koji su u potrebi. Bit ćemo tako znakovi nade u svakom životnom dobu.

Iz Vatikana, 26. lipnja 2025.

PAPA LAV XIV.